No. 291 — 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Vrijdag 6 December

FRANKRIJK.

PARIJS, den 3den December.

Het half-officieel orgaan, de *Moniteur Parisien*, behelst het volgende:

"De oorlog is in Afrika uitgebarsten: 's konings gouvernement heeft alle maatregelen genomen, welke de waardigheid van Frankrijk vorderde; er zijn bevelen gegeven om naar het leger van Algiers aanzienlijke versterkingen in manschappen, paarden en materieel te zenden, en 25,000 man zullen onmiddellijk onder de wapenen geroepen worden."

De *Messager* vermeldt, dat het 58ste regiment van linie en het 3de regiment ligte troepen, bevel gekregen heeft zich naar Toulon te begeven, om aldaar onmiddellijk naar Afrika te worden ingescheept, terwijl 20 eskadrons uit de verschillende regimenten ligte kavallerie genomen, ten spoedigste op Toulon zouden worden gerigt. Voorts verhaalt men dat 's konings drie zonen, de hertogen *van Orleans*, *Nemours* en *Aumale*, vergunning aan den koning hadden gevraagd, om aan de krijgsoperatien in Afrika deel te nemen; de maarschalk *Valée* zou onbepaalde volmagt bekomen; een kommandement zou aan den generaal *Bugeaud* zijn aangeboden geworden. Men zou eene ambassade zenden aan den keizer van Marokko, met last om dezen een bepaald besluit te doen kiezen: of dat hij de vriendschapsbetrekking met *Abd-el-kader* geheel afbrak, en hem voor het vervolg het vervoer van krijgsbehoeften over zijn gebied ontzegde, of dat hij de goede verstandhouding met Frankrijk voor gebroken hield en zich op de mogelijke gebeurtenissen [illegible] den staat van oorlog konden voortvloeijen.

De gewone briefwisseling dezer hoofdstad zegt, dat de versterkingen die terstond naar Toulon gezonden worden, een effectief van 12,000 man uitmaken; deze troepen waren echter voor geen expeditie-korps bestemd; men zou dezelve in Afrika over de verschillende punten die moeten bezet worden, verdeelen, om de regimenten die het meest door ziekte of anderzins geleden hadden te vervangen, welke laatsten alsdan naar Frankrijk zouden terug keeren; de gezonden 12,000 man zouden eenen defensieven oorlog voeren, tot eene algemeene expeditie van 25,000 man, na den regentijd, in Afrika zou worden vereenigd, om eenen verdelgingsoorlog tegen *Abd-el-kader* aan te vangen.

In de bijzondere berigten wordt bevestigd dat de drie Prinsen aangeboden hebben naar Afrika te gaan, doch de meerderheid had zich tegen het vertrek van den hertog *van Orleans* verklaard, op grond dat niet wel al de zonen des konings gelijktijdig uit Frankrijk konden zijn. Een der bladen beweert daarentegen dat de hertog *van Orleans* onmiddellijk zal vertrekken.

De nadere berigten die heden uit Algiers, na de uitbarsting der vijandelijkheden, worden medegedeeld, behelzen vele bijzonderheden over den moord aan soldaten en kolonisten gepleegd, het verbranden van de pachthoeven der laatstgenoemden enz. Ieder oogenblik waren uit de provincie expressen gekomen met noodlottige tijdingen; een half bataillon met den bataillons-chef waren verdwenen (dit is waarschijnlijk de 200 man die luidens het rapport van den maarschalk *Valée* zich onvoorzigtig buiten het kamp van Ouad-Lallij in tirailleur verspreid hadden). De Arabieren hadden zich van verscheiden zwak bezette punten meester gemaakt en de bezetting vermoord. Al de vermoorde Europeanen waren onthoofd geworden, enz. Men hoopt hier dat deze berigten, bij den indruk der onverwachte gebeurtenissen geschreven, eenigzins overdreven zullen zijn.

De jongste tijdingen uit Afrika hebben hier zulk een indruk gemaakt, dat voor het oogenblik alle andere kwestiën daarbij op den achtergrond staan. Algemeen wordt het zenden eener talrijke versterking naar Afraka goedgekeurd; het is eene nieuwe gelegenheid om van krijgsbedrijven te gewagen. Intusschen gevoelt men, dat de toerustingen weder geld zullen kosten. De Afrikaansche bezittingen hebben reeds 400 millioenen francs gekost, en men wil dat het ministerie in de aanstaande zitting een nieuw crediet van 150 millioenen zal aanvragen, deels voor de oorlogskosten, en deels voor het bouwen van goede kasernen, enz.

Het *Journal des Debats* doet onderzoek naar de ware reden van de oorlogsverklaring van *Abd-el-kader*, doch weet die nog te bepalen; het vraagt zich af, of het Arabisch opperhoofd welligt dacht de verzwakte fransche troepen gemakkelijk te overweldigen? maar deze hadden toch uitmuntende, niet ligt te veroveren verdedigingslijnen en versterkte posten; of dat hij welligt vermeend had, dat het vredelievend stelsel de gevaarlijkste hinderpaal voor zijn hersenschimmig denkbeeld van een nieuw Muzelmansch rijk? de toekomst zal dit leeren.

— De discussie in de dagbladen over het gehoor, dat de deputatie van Eure-et-Loir bij den koning gehad heeft, schijnt hare vruchten te dragen; men kondigt althans aan dat de door den minister aangestelde commissie zal ontbonden worden.

— De cursus van den hoogleeraar *Lherminier* aan het collège de France is, ten gevolge der wanordelijkheden gisteren aldaar voorgevallen, op nieuw geschorst. Eenige studenten zijn in verzekerde bewaring genomen, doch na eene scherpe berisping van den prefect van politie weder in vrijheid gesteld.

— De *Moniteur parisien* vermeldt dat men op het spoor der daders van den aanslag in de straat Montpensier gekomen is, dat drie personen gearresteerd en belangrijke ontdekkingen gedaan zijn.

— De tijdingen uit Madrid gaan tot den 25sten. Sommigen willen er dat het plan bestond om de algemeene administratie weder op den voet te brengen als zij onder de ministers *Martinez de la Rosa* en *Toreno* was. — De officiele courant hield nog eenige benoemingen onder de kapiteins-generaals der provinciën. Een Madridsch dagblad beklaagt zich, dat de generaal *Alaix* op zijne reis naar Malaga door zijn eskorte de douaniers, die zijne goederen wilden onderzoeken, met geweld verjaagd had.

— Uit Arragon wordt niets bijzonders gemeld.

— Ter beurze van heden (3 *December*) waren genoteerd: 5 pCt. 112; 3 pCt. 82; Nap. r. 103; Sp. Actien 25⅝; Passive 6 drie achtste; Rom. L. 101½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 2den December.

Volgens de opgaven, betrekkelijk de bevolking van Polen, door den kamerheer *van Krusenstern* geleverd, telt dit koningrijk tegenwoordig 4,298,962 inwoners, waarvan 956,928 de steden en 3,342,034 het land bewonen. De adel bestaat uit 282,420 personen. Onder de ingezetenen van andere standen telt men 3,467,794 Christenen, 411,307 joden en 342 Mohammedanen. De bevolking van Warschau bedraagt buitendien 136,102 zielen. Finland telt, volgens de laatste berigten, 1,397,149 inwoners, van welke 1,361,407 tot de Luthersche en 33,038 tot de Grieksch-Russische kerk behooren.

— Het eeuwfeest van hetgeen de Duitschers voor de uitvinding der drukkunst houden, zal te Meintz op de luisterrijkste wijze gevierd worden. De zangvereeniging zal een concert geven, waarbij niet minder dan 1200 personen zullen medewerken. Ook zal daarbij eene verlichting plaats hebben van den majestueusen koepel van den dom, en van deszelfs grooten toren, die alzoo eene soort van kolossale vuurzuil zal vertoonen.

— De *Munchener Politische Zeitung* behelst een schrijven uit Odessa van den 4den november, luidens welk aldaar het berigt ontvangen was, uit Anapa en Tiflis, dat de Circassiërs de russische kavallerie langs de geheele linie van Sundscha en op de vlakten van Alazan volkomen geslagen hadden, en haar een verlies van 3,600 man en verscheidene uitstekende hoofdofficieren toegebragt had. De *Augsburgsche Zeitung* dit berigt overnemende, dat overigens met andere tijdingen in strijd is, zegt, dat [illegible]

Frankrijk verbreide geruchten zamengesteld, en zoo niet geheel onwaar, dan voor 't minst zeer overdreven is.

— Berigten uit Konstantinopel tot den 13den november houden, dat terwijl de oudere *Nuri*-effendi als gezant naar Frankrijk vertrokken is, de jongere *Nuri*-effendi tot zaakgelastigde te Berlijn is benoemd. — De fransche vloot was naar Vurla gezeild om te overwinteren. — De beide persische prinsen die een tijd lang te Konstantinopel hebben vertoefd, zijn aan boord eener turksche stoomboot naar Alexandrie vertrokken, om van daar naar Mekka te reizen. Aan boord dierzelfde stoomboot zou zich een turksch agent bevinden, om met *Mehemed*-ali over den vrede te handelen.

— In berigten uit Corfu van den 29sten october wordt gemeld, dat de lord oppercommissaris der Ionische eilanden, sir *Howard Douglas*, het parlement aldaar, 't welk den 1sten moest bijeenkomen, tot den 1sten october 1840 geprorogeerd had.

— Volgens berigten uit Athene tot den 17den november, heeft aldaar een hooggaande twist tusschen de verschillende wapenen van het garnizoen, de lansiers en infanterie, plaats gehad, welke zoo hoog liep, dat er een ernstig gevecht met pistolen en geweren ontstond, waardoor eenige manschappen gekwetst werden. Met moeite hadden de officieren aan het gevecht een einde gemaakt. — De minister van buitenlandsche zaken *Zographos*, was naar Konstantinopel gereisd, om den nieuwen sultan, namens koning *Otto*, te begroeten. — De naar Perzie bestemde fransche gezant, *de Sercey*, was te Athene aangekomen. — Men verwachtte te Athene dat de instelling van de munt eerlang zou worden opgeheven.

BELGIE.

BRUSSEL, den 4den December.

Aan de beide kamers is van wege den minister voor de openbare werken een verslag omtrent den spoorweg en de gewone wegen rondgedeeld. Het blijkt daaruit dat van de in 1834 en 1837 besloten aanleg van 540 kilometres of 110 uren spoorweg-lengte, thans reeds 309 kilometres of 62 uren lengte in werking zijn. Op dit oogenblik wordt de arbeid over eene lengte van 63½ kilometres voortgezet, terwijl de benoodigde voor bijna het geheel overig gedeelte der aan te leggen spoorweglijnen opgemaakt waren.

— De *Messager de Gand* behelst een verslag van eene tweede meeting die te Kortrijk is gehouden, waarop *Kats*, *Spilthoorn* en *Verdinand Malder*, de beide laatsten van Brussel, het woord gevoerd hadden, en die thans ongestoord was afgeloopen.

— Gisteren heeft de koning de deputatie van de Gentsche fabrijkanten ontvangen.

— Op eenen is even als te Parijs den 29sten November eene soort van gedachtenisfeest van den opstand te Warschau gehouden. De heer *Gendebien* was daarbij voorzitter, en de heeren *Ducpetiaux*, *Nothomb* enz. hebben brommende redenen over de verpligting die de Belgen aan de Polen hadden, uitgesproken. De heer *Lelewel* heeft in deze bijeenkomst een somber tafereel van den tegenwoordigen toestand van zijn vaderland opgehangen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 5den December.

Naar wij vernemen, zal er in den avond van den 7den dezer, te half zes ure, op het plein voor het Akademie-gebouw, naar de zijde van het Valkenburg, een vuurwerk ter eere van Z. K. H. den Prins *van Oranje* worden afgestoken. Dit vuurwerk is vervaardigd in de Pyrotechnische lessen, welke aan de kadets der artillerie van het vierde studie-jaar gegeven zijn.

Z. K. H. Prins *Albert* van Pruissen, wordt heden te 's Gravenhage verwacht.

— Tusschen de Gevolmagtigden, Z. Ms. Commissarissen in Limburg met die van Belgie, is eene overeenkomst getroffen nopens de vaart op het Zuid-Willemskanaal welke door Z. M. is goedgekeurd.

— Naar men verneemt heeft Z. M. benoemd, tot adjunct-commies bij het departement van buitenlandsche zaken, jonkheer mr. *G. M. C. Hoofft*, in plaats van jonkheer mr. *J. L. H. A. Gericke*, die onlangs eene andere bestemming heeft erlangd.

— Uit officiele staten van regeringswege aan de Staten-Generaal overgelegd, blijkt, dat er 1 Januarij dezes jaars in 's Rijks schatkist een voordeelig saldo bestond van *f* 2,004,054, 12½.

Voorts blijkt, dat de Rijks ontvangsten in 1838 geraamd waren op *f* 44,976,361, 30, en dat voor de buitengewone uitgaven op *f* 10,137,700, terwijl deze werkelijk hebben opgebragt, voor het gewoon *f* 46,112,316, 33 en voor het buitengewoon *f* 10,137,700, zoodat de eerstgemelden de raming hebben overtroffen met *f* 1,135,955, 03.

— De werkelijke ontvangst der gewone middelen heeft in 1838 beloopen als volgt: Directe belastingen *f* 15,261,519, 65½; registratie en successieregten *f* 7,044,463, 27½; inkomende en uitgaande regten *f* 3,459,969, 16; accijnsen *f* 15,879,016, 85; posterijen *f* 1,460,231, 88½; regt van waarborg op de gouden en zilveren werken *f* 158,454, 48; loterijen *f* 480,407, 75; vergoeding door het Amort.-Synd. aan 's Rijks schatkist, voor de inkomsten der domeinen van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, over 1838, *f* 490,000; jagt en visscherij *f* 109,912, 75; verkoopingen en verschillende ontvangsten *f* 379,024, 52½; uitkeering uit de geldmiddelen der Overzeesche Bezittingen *f* 1,200,000, en een overschot van vorige jaren *f* 289,316.

De directe belastingen hebben opgebragt als volgt: Grondbelasting *f* 8,780,582, 51½; personeel *f* 4,761,278, 99½, en patenten *f* 1,718,658, 14.

De in- en uitgaande regten en accijnsen, mitsgaders de posterijen hebben in 1838 opgebragt: Uit- en doorvoer *f* 2,954,632, 49; tonnegeld der zeeschepen *f* 346,155, 46½; watertollen *f* 5,314, 36½; formaatzegel *f* 17,924, 40½; turksche paspoorten *f* 450; huur van wegen, bruggen, *f* 2,439,57, en vast regt en scheepvaart-regten *f* 133,052, 86½.

De accijnsen hebben beloopen in 1838: suiker *f* 321,713, 47; wijn *f* 1,044,257, 53½ binnenlandsch gedisteleerd *f* 3,737,700, 50; buitenlandsch gedisteleerd *f* 306,535, 29; geslagt *f* 1,759,503, 89; zout *f* 1,419,227, 88½, turf *f* 1,178,253, 46½; steenkolen *f* 515,871, 24½, en gemaal *f* 2,895,993, 58½.

— In het jaar 1838 zijn in al de havens des Rijks ingeklaard 5495 zeeschepen, metende 767,642 ton, geladen met ballast, 382 metende 24,384 ton, dus gezamenlijk 5877 schepen en 792,026 ton.

Van dit gezamenlijk getal waren onder Nederlandsche vlag 2683 schepen en 314,742 ton (waarvan slechts 187 schepen 9001 ton met ballast).

Het getal uitgeklaarde zeeschepen heeft in 1838 bedragen 5940, metende 825,575 ton als: geladen 3581, metende 500,731 ton en met ballast 2359 schepen, groot 324,844 ton, en wel onder Nederlandsche vlag 2799 schepen, metende 340,993 ton (waarvan 1716 schepen, groot 238,953 ton geladen).

— Wegens het zamenstellen van eene geschiedkundige bibliographische bibliotheek door den boekverkooper *B. Croese*, te Amsterdam, heeft Zijne Majesteit aan hem eene gratificatie uit 's Rijks schatkist verleend.

Uit Londen wordt van den 1 December geschreven:

» Het Comité van de Oostindische en Chinesche Handelmaatschappij heeft aan lord *Palmerston* geschreven, om op eene officiële wijze onderrigt te worden welke maatregelen Harer Majesteits Gouvernement bevolen had aan kapitein *Elliot* tegen de Chinezen, wegens het vernielen van de opium, ten einde de kooplieden in staat te stellen om met hunne agenten buitenslands te kunnen beraadslagen over den weg, dien zij als den geschiktsten zullen meenen te moeten inslaan. Lord *Palmerston* heeft hierop geantwoord, dat hij geene inlichting rakende deze zaak geven kon, en dat de kooplieden zoodanige middelen moeten in het werk stellen, als zij het best zullen oordeelen, om hunne belangen in China te verzekeren. Dit antwoord heeft veel misnoegen onder den handelstand veroorzaakt.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (*4 December*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 52 drie achtste, ⅝, ½; dito 5 pCt. 99, 98⅞; Kansb. 24 elf zest., ⅞, ¾; Am. Syndik. 4½ pCt. 94⅜, neg. zest.; Handelm. 166½, 167¾, 167, 167¾; O. Indie 5 pCt. 96, 97, 96⅞; Rijn Spoorweg 98¾; Ardoins 85 £ 24⅛; Passive 6¾; oude Russen 104¼, ⅛; Roebels 6 pCt. 67⅝.

Te BREDA, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.